

PLA DE MESURES ANTIFRAU.

**GESTIÓ DE FONDS DEL PLA DE RECUPERACIÓ,
TRANSFORMACIÓ I RESILIÈNCIA**

ÍNDEX

1.- INTRODUCCIÓ	3
2.- OBJECTE	8
3.- ÀMBIT SUBJETIU D'APLICACIÓ	9
4.- NORMATIVA D'APLICACIÓ	10
5.- CONCEPTES I DEFINICIONS.....	13
6.- MAPA DE RISCS I QÜESTIONARI D'AUTOEVALUACIÓ ESTÀNDAR DEL PLA DE MESURES ANTIFRAU.....	16
7.- MODEL DE GOVERNANÇA DEL PLA.....	17
8.- MESURES PER A PREVENIR, DETECTAR I CORREGIR EL FRAU, LA CORRUPCIÓ I ELS CONFLICTES D'INTERPES: EL CICLE ANTIFRAU.....	19
A) PREVENCIÓ.....	20
B) DETECCIÓ	27
C) CORRECCIÓ	29
D) PERSECUCIÓ.....	30
9.- SEGUIMENT I CONTROL PERIÒDIC DEL PLA.....	31
A) SUPERVISIÓ	32
B) REVISIÓ I ACTUALIZACIÓ DEL PLA	32
C) COMUNICACIÓ I DIFUSIÓ	32
10.- DECLARACIÓ DE COMPLIMENT	34
11.- ENTRADA EN VIGOR.....	34
ANNEXOS	35
ANNEX I. DECLARACIÓ INSTITUCIONAL DE LLUITA CONTRA EL FRAU I TOLERÀNCIA ZERO ENFRONT DE LA CORRUPCIÓ.....	35
ANNEX II. ORDRE HFP/1030/2021 - TEST CONFLICTES D'INTERÈS, PREVENCIÓ DEL FRAU I LA CORRUPCIÓ.....	37
ANNEX III. DECLARACIÓ RESPONSABLE COMPLIMENT DE QÜESTIONARIS D'AUTOAVALUACIÓ DE L'ORDRE HFP/1030/2021 I L'ORDRE HFP/1031/2021.....	41
ANNEX IV. INFORMACIÓ A TENIR EN COMPTE EN LA CONFECCIÓ DEL MAPA DE RISCOS	42
ANNEX V. MODEL DECLARACIÓ D'ABSÈNCIA DE CONFLICTE D'INTERESSOS (DACI)	47
ANNEX VI. DECLARACIÓ D'ABSÈNCIA DE CONFLICTE D'INTERESSOS PER A TERCERS.....	49

1.- INTRODUCCIÓ

a) Context de situació i organitzatiu

El desplegament d'aquest Pla de Mesures Antifrau (en endavant PMA) exigeix adequar els procediments de gestió i de control a un nou marc normatiu, el qual el seu punt de partida s'identifica amb el Reial Decret-Llei 36/2020, de 30 de desembre, pel qual s'aproven mesures urgents per a la modernització de l'Administració Pública i per a l'execució del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (en endavant PRTR), en el qual es troben diferents mesures per adaptar el marc legal vigent als procediments relatius al PRTR (en especial, en matèria de contractació i subvencions).

Amb caràcter previ, resulta necessari abordar l'entorn en el qual TMB duu a terme les seves funcions. Per aquest motiu, a continuació, es descriu el context de TMB amb la finalitat que l'estratègia de prevenció, detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interès sigui adequada i efectiva a les seves característiques pròpies. En aquest sentit, el coneixement particularitzat de la mateixa organització, de la seva estructura interna i de les interaccions que realitza amb l'exterior i amb els diferents actors, contribuirà a determinar quines són, en cada cas, les principals debilitats i fortaleces sobre la base del context organitzatiu, de situació i el compromís de TMB amb la integritat institucional.

Aquest marc normatiu *ad hoc* pel PRTR es completa amb l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del PRTR i l'Ordre HFP/1031/2021, de 29 de setembre, per la qual s'estableix el procediment i format de la informació a proporcionar per les entitats del Sector Públic Estatal, Autonòmic i Local pel seguiment de l'acompliment de fites i objectius i d'execució pressupostària i comptable en les mesures dels components del PRTR.

En particular, cal destacar la introducció d'elevats estàndards d'integritat i mecanismes de garantia de la mateixa a la gestió pública dels Fons NGEU per part de la OM HFP/1030/2021, mitjançant l'exigència d'aprovació de Plans de Mesures Antifrau per a la prevenció, detecció i persecució del frau i la corrupció i els conflictes d'interès.

Transports Metropolitans de Barcelona (TMB) és la denominació comú de les empreses Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i de Transports de Barcelona, SA, que gestionen la xarxa de metro i bus de l'àrea metropolitana de Barcelona. També inclou les empreses Projectes i Serveis de Mobilitat, SA, que gestiona el Telefèric de Montjuïc; Transports

Metropolitans de Barcelona, SL, que gestiona productes tarifaris i altres serveis de transport, així com la Fundació TMB, que vetlla pel patrimoni històric de TMB i promou els valors del transport públic a través d'activitats socials i culturals. TMB dona servei a Barcelona i a altres 10 municipis de la seva àrea metropolitana i es posiciona com el principal operador del transport públic de Catalunya i un referent d'empresa de mobilitat ciutadana en Europa i el món.

La **missió** de TMB és oferir serveis integrals de mobilitat que:

- Contribueixin a la millora de la mobilitat ciutadana i al desenvolupament sostenible.
- Garanteixin la prestació d'un excel·lent servei a la ciutadania.
- Potencien les polítiques d'igualtat d'oportunitats i de responsabilitat social.
- Utilitzin de forma eficient els recursos públics.

De conformitat amb la seva **visió**, TMB vol ser una empresa de mobilitat ciutadana referent al món per:

- La seva gestió integrada de serveis a la ciutadania, de metro i bus i altres formes i serveis de mobilitat.
- El seu compromís amb la sostenibilitat urbana i el medi ambient.
- La qualitat tècnica que ofereix i per la qualitat percebuda per la ciutadania i els seus grups d'interès.
- L'eficiència dels seus processos i l'optimització en l'ús dels recursos.
- La innovació i l'aplicació eficient de la tecnologia com a palanca de millora del servei.
- Els valors que projecten les empleades i empleats amb el seu comportament i l'excel·lència del seu treball.
- El seu compromís amb la societat, amb la ciutadania, amb els grups d'interès i amb la pròpia plantilla.

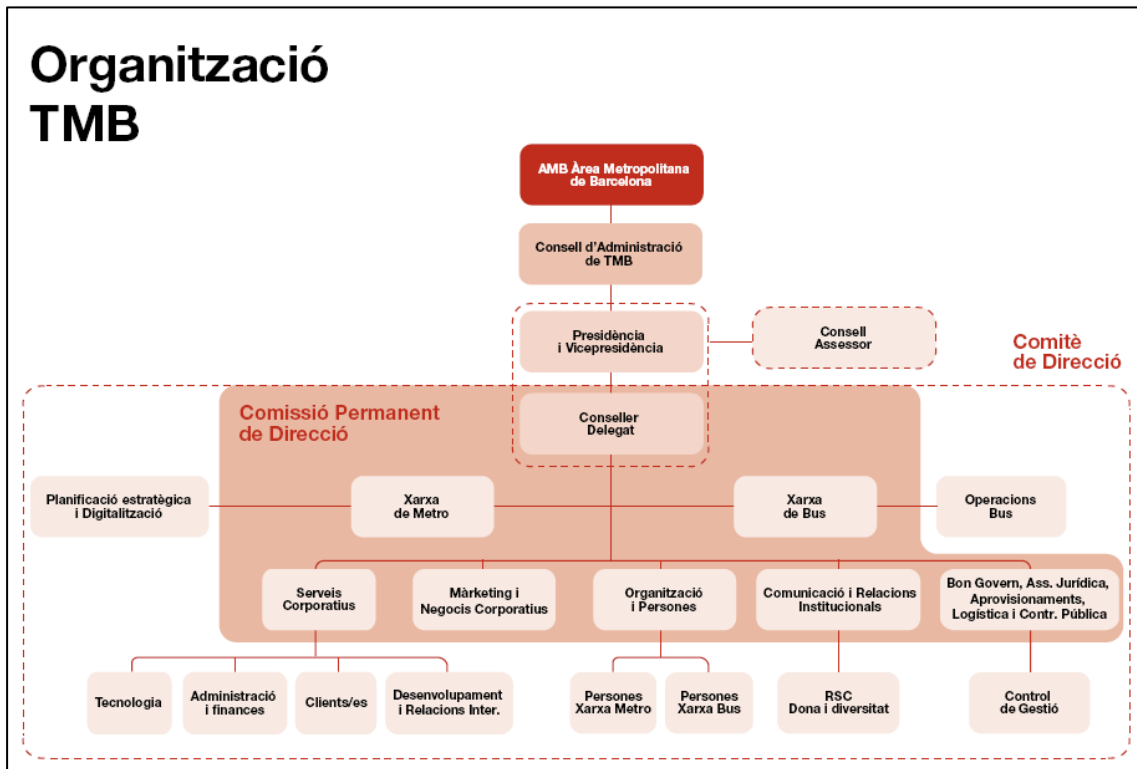
Els **valors** que guien l'activitat de TMB són essencials per complir el seu compromís amb la

societat: treballadors i treballadores, ciutadania i grups d'interès:

- Vocació de servei públic i excel·lent servei.
- Gestió eficient.
- Comportament socialment responsable.
- Valors d'igualtat d'oportunitats, diversitat, integritat, honestedat i respecte.
- Transparència.
- Compromís.
- Lideratge i treball en equip.
- Reconeixement, equitat i creixement personal i professional.
- Ambició innovadora, de avantguarda tecnològica i millora constant.

b) Òrgans d'administració i gestió de TMB

L'estructura d'administració i gestió de TMB es correspon amb el següent organigrama:

Es tracta d'un model de gestió basat en el compromís i en la responsabilitat social. TMB treballa per millorar la ciutat i el seu entorn com operador principal de la seva mobilitat, assumint els reptes de futur que generen els canvis. Són criteris fonamentals de la seva gestió: la cultura de la innovació, la millora constant, el rigor i la transparència i el seu principal objectiu és ser una empresa pública de referència.

A tal fi, impulsa tots els seus programes d'actuació, la protecció del medi ambient, l'estalvi d'energia, la promoció de la inclusió social i l'impuls de les polítiques d'accessibilitat, vectors d'una mobilitat sostenible i inclusiva.

Sense perjudici del marc normatiu general d'aplicació, d'una manera específica, per una millor gestió de TMB i l'execució de les accions que tenen encomanades i, en especial, per la implementació eficaç i la consecució d'objectius vinculats als projectes assignats en el marc del PRTR, TMB es subjecta en la seva actuació als principis mencionats a l'art. 3 del Reial Decret-Llei 36/2020 de 30 de desembre:

- a. Objectivitat, eficàcia i responsabilitat de la gestió.
- b. Planificació estratègica.
- c. Innovació en la gestió i creació de sinergies.
- d. Agilitat, celeritat, simplicitat i claredat als procediments, processos i execució de tasques.
- e. Racionalització i eficiència en l'ús de recursos i medis.
- f. Participació, diàleg i transparència.
- g. Avaluació, seguiment i reprogramació per l'acompliment d'objectius.
- h. Cooperació, col·laboració i coordinació amb les Administracions Públiques.
- i. Control eficaç de la despesa pública, responsabilitat de la gestió i rendició de comptes.
- j. Prevenció eficaç dels conflictes d'interès, el frau i les irregularitats.
- k. Igualtat, mèrit, capacitat i publicitat de les provisions de personal.

c) Compromís institucional de TMB amb la integritat

Al maig de 2020, el Consell d'Administració de TMB va aprovar la implementació d'un Programa de Compliance amb l'objectiu de garantir la prevenció de riscos en el desenvolupament de les activitats pròpies de les entitats que conformen TMB i de donar compliment a l'establert a l'article 31 bis del Codi Penal.

Aquest programa recull, entre els seus objectius, els següents:

- Establir un sistema estructurat i orgànic de prevenció i control per a la reducció del risc de comissió de delictes.
- Adequar les mesures de control existents als processos que permetin a TMB prevenir la comissió de delictes o intervenir de manera immediata en el cas que es produeixin.
- Deixar constància expressa de la condemna de TMB davant qualsevol tipus de comportament il·legal o contrari als principis ètics de l'organització.
- Sensibilitzar i formar als empleats sobre la importància de l'acompliment normatiu, el Codi Ètic i en especial, la prevenció de riscos penals.

A fi de donar compliment a l'anterior, TMB disposa d'una matriu de riscos (ARPEC) i un Pla d'Acció que contempla el desenvolupament i implementació d'una sèrie de mesures i accions mitigadores dels riscos detectats, aprovada pel Conseller Delegat al maig de 2020.

El Pla referit incorpora mesures d'alt nivell, entre les quals destaquen la constitució de la Comissió d'Ètica, l'aprovació d'un Codi Ètic i la implementació d'un canal de denúncies, totes elles aprovades pel Consell d'Administració del 19 de maig de 2020 i vigents des d'aquesta data. Per altra banda, el Pla d'Acció recull la confecció, aprovació i divulgació de Polítiques i Procediments relatius als diferents àmbits de risc.

El present PMA complementa el Programa de Compliance de TMB, desenvolupant específicament el compliment de les obligacions legals en el que respecta a la gestió dels Fons Europeus corresponents al PRTR, dintre del compromís de l'organització d'assegurar conductes respectuoses amb les lleis i normes, així com amb els valors i principis recollits al Codi Ètic de TMB. De la mateixa manera, reforça el compromís de TMB amb el Codi Ètic i de Conducta de l'AMB i amb els principis mencionats en aquest (legalitat, responsabilitat,

integritat, rendició de comptes, dret a la informació, objectivitat, ètica pública i equitat).

2.- OBJECTE

L'objecte bàsic d'aquest Pla de Mesures Antifrau a la gestió d'ajudes del PRTR, per part de les societats que conformen TMB i de la Fundació, és garantir que els fons corresponents al PRTR que es gestionen i/o executen, s'utilitzin de conformitat amb les normes aplicables a la prevenció, la detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interès.

Per aquesta raó, s'ha definit una estratègia orientada a què el model d'organització integri els principis de responsabilitat, transparència, optimització de recursos, compliment, integritat, així com el seguiment i control del compliment.

D'acord amb el que es disposa a l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la que es configura el sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència, aquest Pla ha tingut en compte els **requeriments mínims** mencionats a l'article 6, apartat 5:

1. Les mesures antifrau s'estructuren d'acord amb els quatre elements clau del «*cicle antifrau*»: **prevenció, detecció, correcció i persecució**.
2. Recull una avaluació del risc de frau als processos clau i contempla la seva revisió bianual quan es detecti qualsevol cas de frau o l'existència de canvis significatius que justifiquessin aquesta revisió.
3. Defineix mesures preventives adequades i proporcionades, ajustades a les situacions concretes, per reduir el risc residual de frau a un nivell acceptable.
4. Preveu l'existència de mesures de detecció ajustades als senyals d'alerta i defineix el procediment per a la seva aplicació efectiva.
5. Defineix les mesures correctives pertinents pel supòsit de sospites de casos de frau, amb mecanismes clars de comunicació d'aquestes.
6. Estableix processos adequats pel seguiment dels casos sospitosos de frau i la recuperació dels Fons de la UE dels que s'hagués pogut disposar fraudulentament.
7. Defineix mecanismes de seguiment per revisar els processos, procediments i

controls relacionats amb el frau efectiu o potencial, que es transmeten a la revisió de l'avaluació del risc de frau.

8. Específicament, defineix procediments per a la prevenció i correcció de situacions de conflictes d'interès conforme a l'establert als apartats 1 i 2 de l'art. 61 del Reglament Financer de la UE (2018/1046 de 18 de juliol de 2018, sobre les normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió).

TMB manifesta el seu compromís de lluita i tolerància zero davant el frau i la corrupció tal i com es contempla a l'**Annex I. Declaració institucional de lluita contra el frau i tolerància zero davant la corrupció**, que es subscriu al més alt nivell de la organització, i en particular per la totalitat de persones que integren el Consell d'Administració i l'equip directiu. D'aquesta manera, s'alinea amb les mesures de prevenció i detecció del frau liderades per la Unió Europea a través de la posada en marxa de procediments efectius i mesures eficaces i proporcionades de lluita contra el frau, que presenten especial impacte a la gestió dels fons Next Generation EU i en el marc de les actuacions de gestió del PRTR, des de la gestió del risc amb un plantejament proactiu, estructurat, específic i eficaç a la presa de decisions per gestionar el risc de frau i el compromís al més alt nivell amb la integritat pública.

El compromís amb la integritat institucional es manifesta d'una forma principal mitjançant l'actuació ètica per part del conjunt de persones que la conformen, adquirint especial rellevància per part dels òrgans de direcció, tant en l'àmbit polític com tècnic-administratiu, elevant el compromís al més alt nivell de l'organització (*Tone at the top*).

Les mesures de prevenció i detecció han sigut determinades per TMB, atenent a les seves característiques específiques, garantint en tot cas la protecció adequada dels interessos de la Unió i atenent estrictament a l'establert per la normativa europea, espanyola, autonòmica, pel Pla de Mesures Antifrau de l'AMB, així com per les recollides al Programa de Compliance de TMB i les polítiques que la conformen.

3.- ÀMBIT SUBJETIU D'APLICACIÓ

El PMA és d'aplicació a totes les persones de TMB implicades en el disseny, gestió, elaboració o execució dels projectes que compten amb finançament de PRTR, amb independència de la posició que ocupen a l'organització.

La integració d'aquest PMA dintre del programa de Compliance de TMB, reforça la cultura

de compliment i la gestió de les activitats pròpies de l'organització sota un marc d'ètica i integritat, per la qual cosa totes les persones que formen part de TMB, han d'assegurar el respecte al seu contingut i el seu compliment als àmbits d'afectació amb relació a les seves funcions.

4.- NORMATIVA D'APLICACIÓ

L'article 22 del Reglament (UE) 241/2021 del Parlament Europeu i del Consell, del 12 de febrer de 2021, i l'Ordre HPF/1030/2021, del 29 de setembre, derivada d'aquest, exigeixen a Espanya, en relació amb la protecció dels interessos financers de la UE i com a beneficiària dels fons del Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR), l'obligació que tota entitat, decisora o executora, que participi en l'execució de les mesures del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTR) disposi d'un «**Pla de mesures antifrau**».

L'objectiu, per tant, d'aquest pla consisteix a garantir que, als respectius àmbits d'actuació per part de les societats que componen TMB, es compleixen amb la regulació aplicable i es garanteix la prevenció, detecció i correcció del frau, de la corrupció i dels conflictes d'interessos.

Entre la normativa aplicable a aquest PMA cal destacar la següent:

1.- Regulació:

- Reglament (UE) 2021/241 del Parlament Europeu i del Consell de 12 de febrer de 2021 pel que s'estableix el Mecanisme de Recuperació i Resiliència i la resta de normativa que el desenvolupa.
- Reglamento (UE, Euratom) 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol de 2018, sobre normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió (Reglament Financer de la UE). DOUE de 30 de juliol de 2018, núm. 193.
- Directiva (UE) 2017/1371, del Parlament Europeu i del Consell de 5 de Juliol de 2017, sobre la lluita contra el frau que afecta els interessos financers de la Unió a través del Dret penal (Directiva PIF). DOUE de 28 de Juliol de 2017, núm. 198.
- Directiva (UE) 2019/1937 del Parlament Europeu i del Consell, de 23 d'octubre de

2019, relativa a la protecció de les persones que informen sobre infraccions del Dret de la Unió.

- Reglament (UE) 2017/1939 del Consell, de 12 d'octubre de 2017, pel qual s'estableix una cooperació reforçada per a la creació de la Fiscalia Europea.
- Comunicació de la Comissió. Orientacions sobre com evitar i gestionar situacions de conflictes de interessos d'acord al Reglament Financer 2021/C121/01.
- Reial Decret-Llei 36/2020, de 30 de desembre, pel qual s'aproven mesures urgents per a la modernització de l'Administració Pública i per a l'execució del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.
- Decret Llei 5/2021, de 2 de febrer, pel qual s'aproven mesures urgents per a la implementació i la gestió dels fons procedents del Mecanisme de Recuperació i Resiliència i del fons REACT-UE per a l'Administració de la Generalitat de Catalunya i el seu sector públic.
- Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal.
- Llei Orgànica 9/2021, del 1 de juliol, d'aplicació del Reglament (UE) 2017/1939 del Consell, de 12 de Octubre de 2017, pel qual s'estableix una cooperació reforçada per a la creació de la Fiscalia Europea.
- Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals.
- Llei Orgànica 2/2012, de 27 d'abril, d'Estabilitat Pressupostària i Sostenibilitat Financera.
- Llei 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes del Sector Públic (LCSP).
- Reial Decret-Llei 3/2020, de 4 de febrer, de mesures urgents pel que s'incorporen a l'ordenança jurídica espanyola diverses directives de la Unió Europea en l'àmbit de la contractació pública en determinats sectors; d'assegurances privades; de plans i fons de pensions; de l'àmbit tributari i de litigis fiscals.
- Llei 38/2003, de 17 de novembre, General de Subvencions.

- Llei 19/2013, de 9 de desembre, de Transparència, Accés a la Informació Pública i Bon Govern.
- Llei 19/2014, de 9 de desembre, de Transparència, Accés a la Informació Pública i Bon Govern de Catalunya.
- Decret 8/2021, de 9 de febrer, sobre la transparència i el dret d'accés a la informació pública de Catalunya.
- Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la que es configura el sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.
- Ordre HFP/1031/2021, de 29 de setembre, per la que s'estableix el procediment i format de la informació a proporcionar per les Entitats del Sector Públic Estatal, Autonòmic i Local per al seguiment del compliment de fites i objectius i d'execució pressupostària i comptable de les mesures dels components del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.
- Instrucció de 23 de desembre de 2021 de la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat sobre aspectes a incorporar als expedients i als plecs rectors dels contractes que es finançaran amb fons procedents del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.
- Resolució 1/2022, de 12 d'abril, de la Secretaria General de Fons Europeus, per la que s'estableixen instruccions a fi de clarificar la condició d'entitat executora, la designació d'òrgans responsables de mesures i òrgans gestors de projectes i subprojectes, en el marc del sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.

2.- Normativa interna:

- Codi Ètic i de Conducta de TMB
- Política de Compliance
- Política Anticorrupció
- Política de relacions amb els funcionaris públics i l'Administració

- Política global en matèria contractual
- Política de regals i atencions
- Reglament de funcionament de la Comissió d'Ètica
- Reglament de funcionament del Canal Ètic (canal de denúncies)

5.- CONCEPTES I DEFINICIONS

Atenent a les definicions de frau, corrupció i conflicte d'interès contingudes a la Directiva (UE) 2017/1371, sobre la lluita contra el frau que afecta als interessos financers de la Unió (Directiva PIF) i recollides en l'Annex III.C de la Ordre HFP/1030/2021, es recullen les següents definicions:

I. Conflicte d'interès

S'entén que existeix conflicte d'interès “quan els agents financers i altres persones que participen en la execució del pressupost, tant de forma directa, indirecta i compartida, així com en la gestió, inclosos els actes preparatoris, la auditoria o el control, vegin compromès l'exercici imparcial i objectiu de les seves funcions per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol altre motiu directe o indirecte d'interès personal”.

- Conflicte d'interès aparent: Quan els interessos privats d'un empleat públic o beneficiari poden comprometre l'exercici objectiu de les seves funcions o obligacions, tot i que finalment no es trobi un vincle identificable i individual amb aspectes concrets de la conducta, el comportament o les relacions d'aquesta persona (o una repercussió en aquests aspectes).
- Conflicte d'interès potencial: Quan un empleat públic o beneficiari té interessos privats de tal naturalesa que podrien ocasionar un conflicte d'interès en el caso que s'haguessin d'assumir en un futur determinades responsabilitats oficials.
- Conflicte d'interès real: Existeix un conflicte entre el deure públic i els interessos

privats d'un empleat públic o en el que l'empleat públic té interessos personals que poden influir de manera indeguda en el exercici dels seus deures i responsabilitats oficials.

El concepte de conflicte d'interès és aplicable a totes les partides administratives, operatives i processos de gestió interna vigents a TMB amb relació a la seva participació en projectes finançats amb els Fons Europeus i cobreix qualsevol tipus d'interès personal, directe o indirecte. Davant qualsevol situació que es "percebi" com un potencial conflicte d'interès, s'ha d'actuar. Les autoritats nacionals, de qualsevol nivell, han d'evitar y/o gestionar els potencials conflictes d'interès.

Arriba a tots els empleats que s'ocupin de les tasques de gestió, control i pagaments (responsable del control dels projectes i la seva execució, promotors interns, mesa de contractació, etc.) i altres agents en els que s'han delegat algunes d'aquestes funcions, així com a qualsevol responsable que participi en el sistema de gestió del PRTR.

També aplica a col·laboradors, contractistes, subcontractistes i tercers les actuacions dels quals estiguin vinculades a finançament amb els fons del MRR, que puguin actuar en favor dels seus propis interessos, però en contra dels interessos financers de la UE, en el marc d'un conflicte d'interès.

II. Frau, Irregularitat i Corrupció

La Directiva (UE) 2017/1371, sobre la lluita contra el frau que afecta als interessos financers de la Unió (en endavant, Directiva PIF) estableix que els Estats Membres adoptaran les mesures necessàries per a garantir que el frau que afecta als interessos financers de la Unió no constitueixi una infracció penal quan es cometi intencionadament, concretant un règim sancionador a l'article 7. En compliment d'aquesta previsió, aquesta Directiva ha estat transposada a l'ordenament jurídic espanyol mitjançant la Llei Orgànica 1/2019, de 20 de febrer.

Frau

D'acord amb l'article 3.1 de la Directiva PIF, la definició de frau en matèria de despeses consisteix en qualsevol "acció o omissió intencionada" relativa:

- A la utilització o a la presentació de declaracions o de documents falsos, inexactes o incomplets, que tinguin per efecte la percepció o la retenció indeguda de fons

procedents del pressupost general de la Unió Europea o dels pressupostos administrats per la Unió, o pel seu compte.

- A l'incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació que tingui el mateix efecte.
- Al desviament d'aquests mateixos fons amb altres finalitats diferents d'aquelles per a les que van se concedits en un principi.

Irregularitat¹

Constituirà irregularitat tota infracció d'una disposició del dret comunitari corresponent a una acció o omissió d'un agent econòmic que tingui o tindria com a efecte perjudicar el pressupost general de la Unió o als pressupostos administrats per aquesta, bé sigui mitjançant la disminució o supressió d'ingressos procedents de recursos propis percebuts directament per compte de la Unió, bé mitjançant una despesa indeguda.

La existència d'una irregularitat no sempre implica la possible existència de frau; la concurrència de intencionalitat és un element essencial en el frau, element que no és precís que es doni per a que existeixi irregularitat.

Corrupció

- Corrupció passiva

S'entendrà per corrupció passiva l'acció d'un funcionari que, directament o a través d'un intermediari, demani o rebi avantatges de qualsevol tipus, per a ell o per a tercers, o accepti la promesa d'una avantatge, amb l'objectiu de què actuï, o s'abstingui d'actuar, d'acord amb el seu deure o en l'exercici de les seves funcions, de manera que perjudiqui o pugui perjudicar els interessos financers de la Unió.

- Corrupció activa

S'entendrà per corrupció activa l'acció de tota persona que prometi, ofereixi o concedeixi, directament o a través d'un intermediari, una avantatge de qualsevol tipus a un funcionari, per a ell o per a un tercer, amb l'objectiu que actuï, o s'abstingui d'actuar, d'acord amb el seu deure o en l'exercici de les seves funcions de manera que perjudiqui o pugui perjudicar els interessos financers de la Unió.

¹ Segons l'establert en el Reglament (CE, Euratom) n.º 2988/95 del Consell, de 18 de desembre de 1995, relatiu a la protecció dels interessos financers de les Comunitats Europees

6.- MAPA DE RISCS I QÜESTIONARI D'AUTOEVALUACIÓ ESTÀNDAR DEL PLA DE MESURES ANTIFRAU

TMB ha efectuat una autoavaluació de risc tenint en compte els criteris que marca la citada Ordre al seu “**ANNEX.B.5. Test conflicte d’interès, prevenció del frau i la corrupció**”, per a conèixer en quina mesura els sistemes de gestió i els controls actuals de la entitat donen resposta als nous requeriments. S’incorpora al Pla com a Annex II.

Igualment, tal i com indica la Ordre HFP/1030/2021, es procedirà a efectuar una relació de riscos i control associats al procediment de contractació pública, a la subscripció de convenis i a la utilització de TMB, essent aquests els instruments principals de gestió que utilitzarà TMB per a la execució en les diferents convocatòries del PRTR en les que participi.

L’autoavaluació del risc de frau es basarà en els següents passos metodològics:

- a) La estimació quantitativa del risc de què es produeixi un tipus de frau determinat, basada en la valoració de la seva probabilitat i del seu impacte (risc brut).
- b) La valoració de la eficàcia dels controls actualment en funcionament per a reduir el risc brut.
- c) La valoració del risc net, després de tenir en compte la efectivitat i l’efecte dels controls que es puguin tenir ja en funcionament, es a dir, la situació tal com és en el moment de l’avaluació (risc residual).
- d) Definició del risc objectiu, és a dir, del nivell de risc que TMB considera admissible després de posar en funcionament controls efectius.

L’avaluació dels riscos exigirà també la revisió del sistema de controls interns als efectes de determinar la valoració del risc ex ante y ex post del control, garantint la reducció del mateix a nivell acceptable, així com l’establiment del sistema d’indicadors de detecció dels mateixos i identificació de les persones responsables d’aquesta labor als efectes de garantir el seu coneixement.

Del resultat d’aquesta anàlisi s’incorporaran mesures addicionals al Pla d’Acció del Programa de Compliance de TMB.

7.- MODEL DE GOVERNANÇA DEL PLA

Correspon als òrgans de govern i de forma específica al Comitè de Direcció en l'acompliment de les seves funcions, el desenvolupament proactiu i específic en la gestió del risc de frau. Per aquest motiu, serà la seva responsabilitat, entre altres accions:

- Establir, mantenir, complir i defensar els valors d'integritat i ètica públiques establertes a l'ordenança jurídica i generar una cultura de compliment reflectida a les conductes de les persones que formen part de TMB;
- Garantir, en l'àmbit de la seva competència, que es desenvolupen i implementen els processos i procediments per aconseguir els objectius fixats al PMA;
- Adoptar les mesures per assegurar-se de ser informats de manera oportuna de les qüestions relacionades amb la integritat i el PMA, inclosos els casos de no compliment i de comportaments contraris a aquests, així com garantir que s'adoptin les accions adequades per a la seva correcta gestió, correcció i persecució;
- Assegurar el tractament de les comunicacions i alertes d'incidències o irregularitats que afectin la prevenció, detecció i correcció del frau, corrupció i conflicte d'interessos, informant-ne a la Comissió d'Ètica per a la seva gestió com a òrgan de compliment.

Tenint en compte el Programa de Compliance de TMB, la Comissió d'Ètica realitzarà les funcions pròpies de control de compliment del PMA, encarregant-se de coordinar i assegurar, amb el suport de l'àrea de Bon Govern, les accions necessàries en matèria de compliment regulador i la prevenció del frau. Així mateix, hauran de garantir la disponibilitat de medis i recursos suficients i adequats pel desplegament de les mesures contemplades en aquest PMA, que s'hauran d'administrar, amb subjecció a les normes pressupostàries, sota els principis d'eficàcia i eficiència i també amb la transparència.

Als efectes d'aplicació d'aquest PMA, s'estableix que la Comissió d'ètica (Òrgan de compliment de TMB nomenat el maig de 2020 pel Consell d'Administració a proposta del Conseller Delegat) es configura com a mecanisme independent de caràcter intern responsable de les funcions de prevenció del frau, amb atribucions específiques en matèria d'integritat i de prevenció de riscos. Actuarà com a interlocutor amb la resta d'àmbits

transversals encarregats del compliment i informarà directament als òrgans competents d'eventuals incidents que puguin tenir lloc en relació amb l'aplicació del Plan, així com al Conseller Delegat de TMB.

La Comissió d'Ètica comptarà amb el suport de:

- La Direcció de Bon Govern en el seguiment i desenvolupament de les mesures que conformen el PMA.
- L'Àrea de Gestió i Control Corporatiu en les tasques d'auditoria i control periòdic, emetent els informes corresponents per la Comissió d'Ètica, qui, en cas necessari, definirà i/o aprovarà les mesures que corresponguin.

Les funcions de la Comissió d'Ètica en aquest àmbit són:

- Supervisar l'avaluació de riscos vinculats als interessos financers de la Unió Europea i proposar actualitzacions en funció de les situacions que es produeixin davant la execució de projectes vinculats al finançament del MRR.
- Comunicar i difondre l'aprovació i la actualització del Pla de mesures antifrau i assegurar que es realitzin les comunicacions i mesures que estiguin relacionades i que s'hagin d'aplicar en aquesta matèria.
- Determinar la necessitat d'avaluar algun risc nou inherent a l'ús d'un instrument jurídic (contractació, conveni, contracte programa o instrucció) diferent dels analitzats en la relació de riscos de probabilitat i impacte que s'hagi avaluat prèviament d'acord amb el PMA.
- Avaluació i tramitació de les denúncies rebudes de conformitat amb allò establert al Reglament del Canal Ètic.

Sens perjudici de l'anterior, la Comissió d'Ètica comptarà amb la col·laboració del Comitè de Direcció i dels diferents responsables i gestor de processos per a assegurar que el sistema de control intern dins de les seves respectives àrees de responsabilitat sigui adequat i garanteixi la deguda diligència en la implementació de mesures correctores.

Amb caràcter general i no limitatiu, s'estableix el següent repartiment segregat de funcions i responsabilitats en les actuacions de gestió, control i pagament:

- **Direcció de Bon Govern.** Donarà suport a la Comissió d'Ètica en la execució i

seguiment del PMA, responsabilitzant-se de la integració del PMA en el Programa de Compliance de TMB i la seva actualització, de la realització de les avaluacions de riscos afectats pel PMA, de l'actualització de la matriu de riscos ARPEC amb els riscos detectats, del suport en el desenvolupament i implementació del pla d'acció i mesures correctores definides i de les accions formatives en matèria d'ètica, integritat i del PMA.

- **Servei de Project Controlling.** Gestió de les subvencions, seguiment de les actuacions i suport i seguiment en el compliment de requeriments subvencionals.
- **Serveis de suport a la contractació pública, Òrgan de Contractació i gestor de subvencions.** Es responsabilitzarà de la gestió dels procediments administratius assegurant que els tràmits i la documentació que formi part dels expedients respecten els requisits recollits a la regulació.
- **Àrea de Gestió i Control Corporatiu.** Amb el suport de la Direcció de Bon Govern, es responsabilitzarà de realitzar les auditories als diferents àmbits que participin als projectes subjectes a finançament regulats a la Ordre HFP/1030/2021.
- **Àrea d'Administració i Finances.** Es responsabilitzarà del control financer i comptable, així com de la supervisió de la sol·licitud d'ordre de tots els pagaments. Establirà, en cas necessari, controls addicionals de verificació.
- **Promotors interns.** Es responsabilitzaran de confeccionar la proposta de plec de prescripcions tècniques i els informes raonats de la justificació de la necessitat complint amb el calendari d'actuacions definit.
- **Àrea de Comunicació i Relacions Institucionals.** Es responsabilitzarà de la comunicació i difusió del PMA.

8.- MESURES PER A PREVENIR, DETECTAR I CORREGIR EL FRAU, LA CORRUPCIÓ I ELS CONFLICTES D'INTERPES: EL CICLE ANTIFRAU

El cicle antifrau s'estructura, als efectes del present Pla i de conformitat amb allò establert a la OM HFP/1030/2021, en les següents fases de prevenció, detecció, correcció i persecució, integrant-se també en aquest apartat les mesures en relació amb la prevenció del conflicte d'interès.

A) PREVENCIÓ

Entre les mesures de prevenció orientades a reduir el risc residual de frau a un nivell acceptable, TMB compta amb:

1.- Compromís i desenvolupament d'una cultura ètica

El compromís i l'aposta de TMB en el desenvolupament d'una cultura ètica és una constant en el desenvolupament de la seva activitat. Partint de la missió de la Organització i dels valors definits, TMB, amb antelació a aquest PMA, havia destinat ja recursos en aquest sentit i ha desenvolupat mecanismes com elements impulsors de la cultura ètica. Aquesta aposta es veu reflectida en diverses actuacions entre les que s'enumeren les següents:

- **Creació de la Direcció de Bon Govern**

La missió d'aquesta Direcció es promoure els principis, valors, normes i bones pràctiques que han de guiar l'actuació dels càrrecs directius i resta de persones empleades de TMB; velant per què les societats de TMB funcionen amb la màxima transparència, ètica i integritat.

- **Aprovació i implementació d'un Programa de Compliance**

Amb l'objectiu de garantir la prevenció de riscos en el desenvolupament de les activitats pròpies de les entitats que conformen TMB i de donar compliment a allò establert a l'article 31 bis del Codi Penal.

- **Aprovació i aplicació del Codi Ètic i de Conducta de TMB**

El Codi Ètic i de Conducta de TMB està vigent des de maig de 2020 i és d'obligat compliment per a tots els empleats, qui han de desenvolupar amb diligència les tasques que tinguin assignades amb subjecció als valors i pautes de conducta recollides en el mateix. El Codi Ètic ha estat difós entre tots els membres de la organització, i consta publicats al web de TMB / Portal de Transparència per a coneixement de tercers interessats, licitadors i altres agents socials i econòmics, disponible al següent enllaç:

<https://www.tmb.cat/ca/web/transparencia-tmb/model-governanca/codi-etic-i-conducta>

Així mateix, el Codi Ètic té projecció externa, ja que en l'avaluació d'empreses proveïdores,

ha de tenir-se en compte la manifestació d'un compromís d'acceptació i compliment del Codi de Conducta, i se'ls informa de la existència del Codi. Tot això sens perjudici què l'aplicació del Codi pugui fer-se extensiva, total o parcialment, a qualsevol persona física o jurídica relacionada amb TMB quan sigui procedent per al compliment de la seva finalitat.

- **La constitució de la Comissió d'Ètica com a òrgan de compliment**

Com a òrgan de compliment de TMB, és el suport bàsic i fonamental per a assegurar el compliment, tant de la normativa vigent com de les polítiques i regulacions internes per part de les societats que integren TMB, com una aposta dels Òrgans d'Administració de TMB per avançar cap a majors reptes de compromís i responsabilitat dels Òrgans de Govern en el desenvolupament de l'activitat empresarial, impulsant la millora en la coordinació de la prevenció de conductes d'incompliment i reforçant el model de governança definit.

Es regeix en el seu funcionament per allò establert en el corresponent Reglament.

- **L'habilitació d'un Canal de denúncies (canal ètic)**

Des de març de 2022, el canal de denúncies de TMB és d'ús universal, permet la presentació de denúncies anònimes i garanteix la confidencialitat. Està disponible en el següent enllaç:

<https://canaletic.tmb.cat/>

La Política de Compliance de TMB estableix que tots els membres de TMB tenen la obligació d'informar sobre comportaments individuals, col·lectius o activitats que suposin actuacions en contra d'allò recollit en el Codi Ètic i les normes.

Es regeix en el seu funcionament per allò establert en el corresponent Reglament.

- **Aprovació de polítiques de integritat**

Junt a les anteriors eines, com a part del programa de Compliance de TMB, s'ha procedit a la confecció de diverses Polítiques internes, sens perjudici de la seva adequació en el context del nou marc regulador, entre les quals procedeix mencionar:

- Política de Compliance
- Política Anticorrupció

- Política de relacions amb els funcionaris públics i l'Administració
- Política global en matèria contractual
- Política de regals i atencions
- Política de conflictes d'interès

Totes aquestes normes han estat difoses a través de la Intranet de TMB i publicades en el gestor documental.

Amb relació a les polítiques amb possible afectació a tercers interessats, aquestes han estat publicades en el Portal de Transparència:

<https://www.tmb.cat/ca/web/transparencia-tmb/model-governanca/>

En relació amb la Política de Compliance de TMB, es recull el **compromís de la Direcció** en la promoció del coneixement i respecte de la normativa aplicable, generant una cultura de compliment i tolerància zero a incompliments dins de la Organització, especialment a aquells vinculats als riscos als quals la companyia s'exposa dins de l'àmbit de la seva activitat.

- **Cultura de Transparència**

TMB compta amb el Portal de Transparència a través del qual es dona accés a la informació objecte de publicitat activa per a que els ciutadans puguin realitzar un seguiment de la gestió dels recursos.

- **Cultura de Transparència**

TMB compta amb el Portal de Transparència a través del qual es brinda accés a la informació objecte de publicitat activa per a que els ciutadans puguin realitzar un seguiment de la gestió dels recursos.

- **Declaració Institucional contra el frau**

Al més alt nivell, a fi de deixar constància del compromís de TMB per al desenvolupament de l'activitat de forma íntegra, ètica i transparent.

- **Atenció de dubtes i consultes**

S'estableix un mecanisme d'assessorament i atenció personalitzada per a l'atenció i resolució de dubtes a través de la bústia consultescodietic@tmb.cat, gestionat per la Direcció de Bon Govern.

2.- Formació i conscienciació

Dins del pla formatiu de TMB, es contemplen **accions formatives específiques** dirigides a tots els nivells jeràrquics de TMB amb la finalitat de prendre consciència sobre la matèria, conèixer la política antifrau en la dimensió més àmplia, dotar de capacitació per a identificar i respondre davant els presumptes casos en els que es puguin materialitzar els riscos, que ajuden a detectar i prevenir el comportament poc ètic de l'ús dels fons públics i, conseqüentment, el potencial frau i es produeixi una transferència de coneixement entre els diferents actes més compromesos en el procés de gestió del PRTR i centrades en la identificació i avaluació dels riscos, l'establiment de controls específics o l'actuació en cas de detecció de frau, entre altres.

Aquestes sessions estan especialment dirigides a aquelles persones implicades en el disseny, gestió, elaboració o execució dels projectes que compten amb finançament de PRTR.

Les accions de formació s'integren en un procés formal, documental i recurrent que pot articular-se, de conformitat amb les decisions internes que s'adopten, mitjançant cursos, xerrades i inclòs a través de vies informals, com articles publicats en la Intranet per a coneixement de la plantilla.

3.- Lideratge i compromís

En el desenvolupament de la Cultura '*tone from the top*', el Consell d'Administració de TMB manifesten a través de la Declaració que acompanya el present pla com '**Annex I**', el seu ferm compromís contra el frau i tolerància zero davant qualsevol pràctica de corrupció.

Per aquest motiu, TMB manifesta la voluntat de desenvolupar les seves funcions sota els estàndards més alts de compliment de les normes jurídiques, ètiques i la seva adhesió als més estrictes principis d'integritat, objectivitat i honestat, de manera que la seva activitat sigui percebuda per tots els agents que es relacionen amb ella com oposada al frau i a la corrupció en qualsevol de les seves formes.

Aquest compromís es trasllada també a tot l'equip directiu que l'assumeix i comparteix. La **estructura directiva i de comandament** té la gran responsabilitat de ser l'exemple i el model positiu a seguir, inspirant i impulsant a la resta de la organització al compliment del Codi Ètic de TMB, fomentant la presa de decisions de forma ètica i creant un entorn de treball en el que els membres de l'equip se senten còmodes i puguin compartir les seves inquietuds.

Tenen atribuïdes les següents competències:

- Donar a conèixer la existència del Codi Ètic al seu equip i a la resta de persones físiques o jurídiques que es puguin veure directament afectades, com ara les empreses proveïdores.
- Liderar el compliment del Codi Ètic i del PMA amb el seu exemple.
- Establir els mecanismes necessaris per a garantir el compliment dels requeriments de la regulació.
- Posar en coneixement de la Comissió d'Ètica les desviacions del contingut del PMA per a aplicar les mesures correctores necessàries.

TMB promou una cultura de descoratjament de les activitats fraudulentament i que facilita la seva prevenció i detecció, promovent el desenvolupament de procediments efectius per a la gestió d'aquests supòsits, i desenvolupant un plantejament proactiu, estructurat, específic i eficaç en la presa de decisions per a gestionar el risc de frau.

A aquests efectes, s'elabora aquest pla d'actuacions contra el frau que transmeti dins i fora de la organització la postura oficial de les autoritats de TMB pel que fa al frau i la corrupció.

4.- Repartiment segregat de funcions i responsabilitats en les actuacions de gestió, control i pagament

En l'apartat 7 del Model de Governança del Pla s'estableix el corresponent repartiment segregat de funcions i responsabilitats en les actuacions de gestió, control i pagament, com a part de les mesures de prevenció.

5.- Mecanismes adequats d'avaluació del risc per a totes les mesures gestionades

Sobre la base de la **elaboració del mapa de riscos s'identificaran:**

- Les activitats o projectes que són més susceptibles de frau, com poden ser aquells amb alta intensitat, alt pressupost, molts requisits a justificar pel sol·licitant, controls complexos, etc.
- Els possibles conflictes d'interès.
- Les incidències en el passat.
- Els resultats de treballs previs d'auditories internes.
- Els resultats d'auditories de la Comissió Europea o del Tribunal de Comptes Europeu, en el seu cas.

6.- Portal de Transparència

On es recull informació de rellevància en el marc de la prevenció i detecció dels conflictes d'interès, como ara els membres dels òrgans de govern i de gestió de TMB i la composició de l'Òrgan de Contractació i de l'Òrgan d'Aprovisionaments.

<https://transparencia.tmb.cat/ca/home>

7.- Prevenció dels conflictes d'interès

▪ Subscripció de Declaració d'Absència de Conflicte d'Interès (DACI)

Per a cada expedient de licitació que hagi de rebre finançament del PRTR es procedirà a la subscripció de la Declaració d'Absència de Conflictes d'Interès (DACI) per part de tots els intervinents als corresponents procediments. Haurà d'ésser firmada pels membres de l'òrgan de preparació, la mesa de contractació, el comitè de contractació, promotors interns, personal que redacti els documents de la licitació/bases y/o convocatòries, els experts que avaluïn les corresponents sol·licituds/ofertes/propostes, l'equip de serveis i projectes estratègics i la resta de persones que de forma directa o indirecta participin en els procediments de gestió del PRTR.

En cas d'òrgans col·legiats, aquesta declaració pot realitzar-se a l'inici de la corresponent

reunió per tots els intervinents a la mateixa i reflectint-se a l'Acta.

Igualment, l'establiment del deure de subscripció de la DACI esdevé requisit a aportar pels beneficiaris que, dins dels requisits de concessió de l'ajuda, hagin de dur a terme activitats que presentin un conflicte d'interès potencial.

S'adjunta com '**Annex IV**' el model de DACI.

Els tercers beneficiaris de subvencions o contractistes o subcontractistes de projectes del PRTR hauran de subscriure la DACI recollida com **Annex VI**.

- **Comunicació i informació**

Comunicació i informació al personal de la entitat sobre les diferents modalitats de conflicte d'interès i de les formes d'evitar-lo.

- **Comprovació de informació**

TMB procedirà, en la mesura de les possibilitats existents, a la comprovació de informació a través de bases de dades dels registres mercantils, bases de dades d'organismes nacionals i de la UE, expedients dels empleats (tenint en compte la normativa de Protecció de Dades) o a través de la utilització d'eines de prospecció de dades («*data mining*») o de puntuació de riscos (ARACHNE).

- **Aplicació de normes de conducta**

Amb caràcter general, aplicació estricta de la normativa estatal, autonòmica, local i interna. Amb caràcter específic, l'article 53 del Reial Decret Legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel que s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic relatiu als Principis ètics, la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern de Catalunya i el Codi Ètic i de conducta de TMB.

8.- Prevenció del doble finançament

A la memòria justificativa dels procediments s'haurà de deixar constància de l'absència de doble finançament.

B) DETECCIÓ

Entenent que les mesures de prevenció no són suficients per a proporcionar una protecció completa contra el frau, s'escullen determinats sistemes per a detectar a temps els comportaments fraudulents que puguin escapar a la prevenció:

- **Canal Ètic**

L'existència del Canal Ètic permet l'accés intern i extern de forma anònima i confidencial. La eina ha estat configurada d'acord amb la Directiva (UE) 2019/1937, de 23 d'octubre, relativa a la protecció de les persones que informen sobre infraccions del Dret de la Unió.

Qualsevol persona que tingui coneixements de fets que puguin ésser constitutius d'un frau o irregularitat en relació amb projectes o operacions finançades total o parcialment a càrrec de fons procedents de la Unió Europea podrà posar aquests fets en coneixement de TMB a través d'aquest canal.

El funcionament del canal i el seu Reglament respecten allò establert a l'article 24 de la Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personal i garantia dels drets digital, que regula els sistemes de informació de denúncies internes i determina la licitud de la creació de sistemes de informació.

Així mateix, TMB es compromet a adoptar les mesures necessàries per a prevenir represàlies contra les persones informants de presumptes irregularitats, tant directa com indirectament, i oferir respostes àgils per a frenar les denúncies falses o que es produeixin amb fins aliens a la integritat pública.

Tot això sens perjudici del canal de denúncies extern gestionat pel Servei Nacional de Coordinació Antifrau, la informació del qual ha d'estar a disposició tant interna com externament de qualsevol persona que vulgui comunicar informació sobre possibles irregularitats a través del següent enllaç [Buzón antifraude del Mecanismo para la Recuperación y la Resiliencia](#) i de la possibilitat de la comunicació de les informacions al [Canal de la Oficina de Lucha Contra el Fraude \(OLAF\)](#) o al [Canal de la Fiscalía Europea](#).

- **Sistemes de ‘banderes vermelles’**

Es definiran indicadors de possible frau, en especial, en l'àmbit de la contractació i les subvencions, que es puguin posar a disposició de les persones involucrades en la gestió dels projectes per a facilitar la seva identificació i la gestió de riscos associada.

Es comunicaran els indicadors de frau o senyals d'alerta identificats al personal en posició de detectar-los.

S'inclou com **ANNEX V** una relació de les principals banderes vermelles identificades per instruments jurídics.

- **Traçabilitat i segregació de funcions**

D'acord amb la estructura organitzativa de TMB, el procés de presa de decisions i autorització ha d'estar segregat de la elaboració de projectes i la seva proposta, de manera que la validació d'un mateix tràmit estigui supeditada al vistiplau de persones diferents, sense dependència jeràrquica.

- **Inclusió de la informació relativa als mecanismes adequats i clars per a informar de les possibles sospites de frau en les convocatòries dels procediments de licitació i en els procediments de subvencions, com el Canal Ètic.**

Els plecs rectors de la contractació pública i les bases de subvencions, hauran de contemplar expressament la informació relativa a aquests mecanismes, per a garantir la projecció externa de les mesures, i en atenció a la posició qualificada dels interessats en aquests procediments.

- **Conservació de pista d'auditoria**

Tots els processos de presa de decisions han de quedar degudament documentats i s'ha de garantir la obligació de conservar els documents de conformitat amb l'article 132 del Reglament Financer, motiu pel qual TMB mantindrà registre i conservarà els documents justificatius, les dades estadístiques i la resta de documentació relativa al finançament, així com els registre i documents durant un període de 5 anys a partir del pagament del saldo o, a falta d'aquest pagament, de la operació.

▪ Creuament de dades

Dins dels límits relatius a la protecció de dades, de conformitat amb allò establert en la seva pròpia regulació, en funció de la matèria, cada àmbit responsable utilitzarà les possibilitats que ofereix la tecnologia per al creuament de dades amb altres organismes públics o privats (perfil del contractant, portal de transparència, plataforma de contractes del sector públic, base de dades nacional de subvencions, registre mercantil, registre d'associacions, etc.) del sector que permetin detectar possibles situacions d'alt ris inclòs abans de la concessió dels fons.

▪ Mesures per a abordar els possibles conflictes d'interès existents

Disposar d'un procediment per tractar els conflictes d'interès. Quan es consideri que existeix un conflicte d'interès, es velarà per què la persona de què es tracti, cessi tota activitat en aquest assumpte, podent adoptar qualsevol altra mesura addicional de conformitat amb el Dret aplicable.

C) CORRECCIÓ

La detecció de possible frau o la seva sospita fundada, comportarà per part de la **Comissió d'Ètica** les següents actuacions:

- La **immediata ordre de suspensió del procediment afectat** per la detecció de possible frau, o la seva sospita fundada, sempre que no consisteixin en meres irregularitats administratives.
- La **notificació** de tal circumstància en el termini més breu possible als organismes implicats en la realització de les actuacions.
- La **revisió** de tots aquells projectes que hagin pogut estar exposats a aquest.
- L'**avaluació** de la incidència del frau i la seva qualificació com a sistèmic o puntual.

Es reportarà tal situació al Conseller Delegat i al Consell d'Administració.

En el cas que es detectessin **irregularitats sistèmiques**, s'adoptaran les següents mesures:

- Revisar la totalitat dels expedients inclosos en aquesta operació o de naturalesa econòmica anàloga.
- Sol·licitar la retirada del finançament comunitari de tots aquells expedients en els quals s'identifiqui la incidència detectada.
- Comunicar a les unitats executores les mesures necessàries a adoptar per a esmenar la debilitat detectada, de manera que les incidències trobades no tornin a repetir-se.
- Revisar els sistemes de control intern per a establir els mecanismes oportuns que detectin les referides incidències en les fases inicials de verificació.
- La retirada dels projectes o la part dels projectes afectats pel frau i finançats o a finançar pel MRR.
- Revisió del PMA en funció del resultat de l'avaluació i seguiment del supòsit concret.
- Revisió exhaustiva de qualsevol sistema de control intern relacionat amb el cas de frau identificat, en haver quedat exposat a un frau potencial o demostrat, per a detectar i corregir les debilitats del sistema de control.

D) PERSECUCIÓ

Al més aviat possible, la Comissió d'Ètica procedirà, donant compte al Conseller Delegat i aquest a la vegada al Consell d'Administració, a:

1. Comunicar els fets produïts i les mesures adoptades a l'entitat executora que li hagi encomanat l'execució de les actuacions.
2. Denunciar, si fos el cas, els fets punibles a les Autoritats Públiques competents (Servei Nacional de Coordinació Antifrau - SNCA) i a l'Oficina Europea de Lluita contra el Fraude.
3. Davant un cas potencial o confirmat de frau, tramitar un procediment d'informació reservada, que implicarà una anàlisi exhaustiva del cas en qüestió liderat per la Comissió d'Ètica, en el qual hauran de documentar-se totes les actuacions, proves i resolucions a adoptar.

4. Després de la finalització del procés d'informació reservada, en aquells casos en el que es determini, incoar un expedient disciplinari a la persona presumpta infractora que serà tramitada pels òrgans competents conforme a la normativa en matèria de règim disciplinari.
5. Adoptar el sistema organitzatiu per a la translació i avaluació de les informacions de denúncies rebudes.
6. Remetre les actuacions detectades que poguessin representar pràctiques col·lusòries a l'òrgan competent en matèria de defensa de la competència.
7. Iniciar els procediments de reintegrament quan produeixin perjudici en els recursos públics o fossin declarades irregulars les actuacions.
8. Realitzar seguiment del cas potencial o confirmat de frau que passarà pel control de les recerques que es trobin en curs com a resultat de l'anàlisi, notificacions i denúncies dutes a terme d'acord amb els apartats precedents.
9. Prendre en consideració de les pautes, mesures o recomanacions aportades per alguna de les autoritats competents informades, en resposta a les comunicacions efectuades per TMB de sospites de frau.
10. Quan escaigui, tramitar la recuperació de fons que hagin estat objecte d'apropiació indeguda, o que hagin estat vinculats amb un potencial frau o corrupció, havent de procedir TMB al reintegrament dels diners corresponents.

9.- SEGUIMENT I CONTROL PERIÒDIC DEL PLA

TMB assumeix el compromís de realitzar el seguiment de les mesures del pla i també dur a terme les responsabilitats de prevenció, detecció i control dels actes contra la integritat, actes de frau o de corrupció.

Així mateix, a través del Canal Ètic es podran comunicar les activitats inadequades o els casos d'incompliments o irregularitats detectades.

A) SUPERVISIÓ

La Comissió d'Ètica realitzarà un control periòdic per a verificar el compliment de les regles del pla i els seus efectes pràctics.

El procés de seguiment garantirà que s'apliquen els mecanismes de control adequats per a les activitats de l'organització i que els procediments són seguits en tots els nivells. Més enllà de la periodicitat de les revisions i actualitzacions abans assenyalades, els responsables dels diferents àmbits informaran la Comissió d'Ètica quan sorgeixin riscos elevats o nous que sigui necessari prevenir.

Finalment, s'elaborarà per part de la Comissió d'Ètica un informe a final d'any sobre el compliment de les mesures previstes en el pla. Aquest informe s'eleva al Consell d'Administració per al reporti d'actuacions i seguiment del Pla.

B) REVISIÓ I ACTUALIZACIÓ DEL PLA

L'informe d'execució del pla, així com la presència d'incompliments o casos de frau o corrupció, indicaran la necessitat de la seva actualització en funció del seguiment realitzat, tenint en compte les avaluacions previstes en l'apartat anterior.

La Comissió d'Ètica avaluarà el compliment de les mesures del pla i proposarà, en el seu cas, la revisió i adaptació a través de millores que garanteixin la transparència i minimitzin els riscos.

Així mateix, quan es detectin resultats d'auditories o fets derivats de reclamacions o queixes davant l'òrgan gestor de les quals es puguin derivar indici d'irregularitats o millores que es puguin implantar en els procediments, es procedirà a la revisió i actualització del PMA i, especialment, de les mesures contemplades en les fases de prevenció i detecció, després del seu examen i verificació per la Comissió d'Ètica.

C) COMUNICACIÓ I DIFUSIÓ

Es desenvoluparan i implantaran processos per a gestionar la informació i s'elaborarà un pla de comunicació que afavoreixi la participació i implicació de tot el personal.

La comunicació del Pla es portarà a través dels mitjans formals i informals de comunicació, tant de caràcter intern com extern, i amb total respecte al compliment de les obligacions de transparència i bon govern.

El Pla haurà de determinar les comunicacions internes i externes, incloent-hi els següents elements:

- Contingut de la comunicació;
- Quan comunicar;
- A qui comunicar;
- Com comunicar.

A través del compte consultescodietic@tmb.cat el personal podrà realitzar consultes i aportar les propostes de millora que consideri oportunes. Les propostes presentades s'analitzaran per la Comissió d'Ètica amb el suport de la Direcció de Bon Govern.

Les mesures adoptades en matèria d'informació i comunicació son:

- Elaboració d'un informe anual de seguiment de les mesures implantades.
- Orientació dels controls financers i/o auditories als processos de risc identificats en els plans.
- Establiment d'un procediment/protocol amb les mesures de resposta davant situacions de corrupció o frau detectades.

Es conservarà informació documentada com a evidència de les comunicacions, especialment de les internes als diferents nivells i funcions (entre altres, sobre la modalitat dels conflictes d'interessos, les mesures de prevenció, banderes vermelles, canals de denúncia, etc.), sense perjudici de l'obligació genèrica de conservació de documentació en aplicació del que es disposa en el Reglament Financer.

10.- DECLARACIÓ DE COMPLIMENT

L'incompliment del contingut recollit en aquest Pla suposarà l'aplicació per part de TMB de mesures disciplinàries o l'exigència de responsabilitats que poguessin correspondre, així com l'exercici de qualsevol altra mena d'acció legal que es consideri oportuna.

Com a mesura de garantia, s'estableix que les persones que hagin de procedir a l'emplenament dels qüestionaris i altra informació requerida per la OM HFP/1030/2021, HFP/1031/2021 o qualsevol altre requeriment d'informació, subscriuran una declaració responsable d'haver fet aquesta tasca amb rigorositat i objectivitat, mostrant un fidel reflex de la situació actual de l'organització pel que fa al contingut d'aquest qüestionari i que, en cas de ser necessari, podrà acreditar documentalment les afirmacions abocades en aquest, tal com exigeix la política de Compliance de l'organització.

11.- ENTRADA EN VIGOR

Aquest Pla entra en vigor l'endemà de la seva aprovació per part del Consell d'Administració, fent difusió del mateix a través d'avís oficial intern i de la seva publicació en el Portal de Transparència TMB.

ANNEXOS

ANNEX I. DECLARACIÓ INSTITUCIONAL DE LLUITA CONTRA EL FRAU I TOLERÀNCIA ZERO ENFRONT DE LA CORRUPCIÓ

Transports Metropolitans de Barcelona (d'ara endavant, TMB) vol manifestar, en nom de totes les entitats que la integren, el seu compromís amb els estàndards més alts en el compliment de les normes jurídiques, ètiques i morals, així com la seva adhesió als més estrictes principis d'integritat, objectivitat i honestedat, de manera que la seva activitat sigui percebuda per tots els agents que es relacionen amb aquesta com a oposada al frau i la corrupció en qualsevol de les seves formes.

Totes les persones que integren TMB assumeixen i comparteixen aquest compromís, tenint entre altres deures els de vetllar pel compliment de les lleis i normes internes, així com actuar conformement als principis d'objectivitat, integritat, neutralitat, responsabilitat, imparcialitat, confidencialitat, dedicació al servei públic, transparència, exemplaritat, austeritat, accessibilitat, eficàcia, honradesa, promoció de l'entorn cultural i mediambiental, i respecte a la igualtat entre dones i homes.

L'objectiu del Pla de Mesures Antifrau és promoure dins de l'organització una cultura que descoratgi tota activitat fraudulenta i que faciliti la seva prevenció i detecció, impulsant el desenvolupament de procediments efectius per a la gestió d'aquests supòsits.

L'anterior pretén a ampliar i consolidar el camí iniciat al maig de 2020, quan el Consell d'Administració va aprovar el Programa de Compliance de TMB, així com el seu Codi Ètic, amb el propòsit de difondre entre tots els membres de l'organització una cultura de compliment i subjecció als valors i principis de comportament de TMB. En aquest sentit, es pretén descoratjar tota activitat fraudulenta i facilitar la seva prevenció i detecció, promovent el desenvolupament de procediments efectius per a respondre davant qualsevol irregularitat que pogués produir-se, ja que és responsabilitat de tots identificar qualsevol pràctica que s'allunyi d'un comportament ètic en l'ús dels fons públics.

TMB s'alinea amb les mesures de prevenció i detecció del frau liderades per la Unió Europea, a través de la posada en marxa de procediments efectius i mesures eficaces i proporcionades de lluita contra el frau, que presenten especial impacte en la gestió dels fons "Next Generation EU" i en el marc de les actuacions de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència, des d'un enfocament de gestió del risc amb un plantejament proactiu, estructurat, específic i eficaç en la presa de decisions per a gestionar el risc de frau.

Com a beneficiària dels fons del MRR i en protecció dels interessos financers de la Unió Europea, TMB disposa d'un 'Pla de Mesures Antifrau' que li permet garantir i declarar que, en el seu respectiu àmbit d'actuació, els fons corresponents s'utilitzaran de conformitat amb les normes aplicables; en particular, en tot allò que es refereix a la prevenció, detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interessos i manifestar la seva tolerància zero enfront de la corrupció i adopta el compromís de rebre i tractar diligentment qualsevol alerta, així com no tolerar cap mena de represàlia contra la persona alertadora.

Sobre la base de l'anterior, tots els membres del Consell d'Administració de TMB, així com l'equip de Direcció, assumeixen i comparteixen aquest compromís, al mateix temps que assumeixen l'estricta vigilància dels deures de tots aquells membres de l'organització que es troben sota la seva supervisió i el compromís d'exigència de responsabilitats davant els possibles incompliments.

En definitiva, TMB declara la seva lluita i tolerància zero enfront del frau i la corrupció i afirma comptar amb els controls necessaris per a prevenir i detectar actuacions fraudulentoses o qualsevol altra pràctica que s'allunyi d'un comportament ètic en l'ús dels fons europeus, amb l'objectiu d'assegurar una actuació justa i coherent en el maneig d'aquests recursos públics.

ANNEX II. ORDRE HFP/1030/2021 - TEST CONFLICTES D'INTERÈS, PREVENCIÓ DEL FRAU I LA CORRUPCIÓ

i. Autoavaluació realitzada a 13 de juliol de 2022

Pregunta	Grau de compliment			
	4	3	2	1
1. Es disposa d'un «Pla de mesures antifrau» que li permeti a l'entitat executora o a l'entitat decidora garantir i declarar que, en el seu respectiu àmbit d'actuació, els fons corresponents s'han utilitzat de conformitat amb les normes aplicables, en particular, pel que fa a la prevenció, detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interessos?	X ¹			
2. Es constata l'existència del corresponent «Pla de mesures antifrau» en tots els nivells d'execució?	X			
Prevenció				
3. Disposa d'una declaració, al més alt nivell, on es compromet a lluitar contra el frau?	X ²			
4. Es realitza una autoavaluació que identifiqui els riscos específics, el seu impacte i la probabilitat que ocorrin i es revisa periòdicament?				X
5. Es difon un codi ètic i s'informa sobre la política d'obsequis?	X			
6. S'imparteix formació que promogui l'Ètica Pública i que faciliti la detecció del frau?	X			
7. S'ha elaborat un procediment per a tractar els conflictes d'interessos?			X	
8. S'emplena una declaració d'absència de conflicte d'Interessos per tots els intervinents?	X ³			
Detecció				
9. S'han definit indicadors de frau o senyals d'alerta (banderes vermelles) i s'han comunicat al personal en posició de detectar-los?				X
10. S'utilitzen eines de prospecció de dades o de puntuació de riscos?				X
11. Existeix alguna via per a que qualsevol interessat pugui presentar denúncies?	X			
12. Es disposa d'alguna Unitat encarregada d'examinar les denúncies i proposar mesures?	X			

Correcció				
13. S'avalua la incidència del frau i es qualifica com a sistèmic o puntual?				X
14. Es retiren els projectes o la part dels mateixos afectats pel frau i finançats o a finançar pel MRR?	X ⁴			
Persecució				
15. Es comuniquen els fets produïts i les mesures adoptades a l'entitat executora, a l'entitat decidora o a l'Autoritat Responsable, segons sigui procedent?	X ⁴			
16. Es denuncien, en els casos oportuns, els fets punibles a les Autoritats Públiques nacionals o de la Unió Europea o davant la fiscalia i els tribunals competents?	X ⁴			
Subtotal punts	44	0	2	4
Punts totals	50			
Punts màxims	64			
Punts relatius (punts totals/punts màxims)	0,78			

X¹: Existeix un Pla de Mesures Antifrau subjecte a l'aprovació per part del Consell d'Administració.

X²: El Pla de Mesures Antifrau conté la Declaració al més alt nivell de lluita contra el frau.

X³: És una exigència recollida en el PMA.

X⁴: No hi ha constància que s'hagi produït una situació de frau. En tot cas, la normativa interna recollida en el Programa de Compliance de TMB i en el Pla de Mesures Antifrau recull fer les actuacions legals que procedeixin.

El resultat de la present avaluació fa referència a l'estat previ a la implementació de les mesures addicionals previstes i/o en curs:

1. Realització d'avaluació de riscos específics recollint el seu impacte i la probabilitat.
2. Elaboració d'un procediment per a tractar els conflictes d'interessos, aprovació i difusió.
3. Definició d'indicadors de frau (banderes vermelles) i comunicació al personal en posició de detectar-lo.
4. Ús d'eines de prospecció de dades o de puntuació de riscos.
5. Avaluació de la incidència del frau i qualificació.

Una vegada implementades les mesures, el resultat que es preveu és el que s'acompanya en el següent test.

ii. Autoavaluació posterior a la implementació de mesures

Pregunta	Grau de compliment			
	4	3	2	1
1. Es disposa d'un «Pla de mesures antifrau» que li permeti a l'entitat executora o a l'entitat decidora garantir i declarar que, en el seu respectiu àmbit d'actuació, els fons corresponents s'han utilitzat de conformitat amb les normes aplicables, en particular, pel que fa a la prevenció, detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interessos?	X			
2. Es constata l'existència del corresponent «Pla de mesures antifrau» en tots els nivells d'execució?	X			
Prevenció				
3. Disposa d'una declaració, al més alt nivell, on es compromet a lluitar contra el frau?	X			
4. Es realitza una autoavaluació que identifiqui els riscos específics, el seu impacte i la probabilitat que ocorrin i es revisa periòdicament?	X			
5. Es difon un codi ètic i s'informa sobre la política d'obsequis?	X			
6. S'imparteix formació que promogui l'Ètica Pública i que faciliti la detecció del frau?	X			
7. S'ha elaborat un procediment per a tractar els conflictes d'interessos?	X			
8. S'emplena una declaració d'absència de conflicte d'Interessos per tots els intervinents?	X			
Detecció				
9. S'han definit indicadors de frau o senyals d'alerta (banderes vermelles) i s'han comunicat al personal en posició de detectar-los?	X			
10. S'utilitzen eines de prospecció de dades o de puntuació de riscos?	X			
11. Existeix alguna via per a que qualsevol interessat pugui presentar denúncies?	X			
12. Es disposa d'alguna Unitat encarregada d'examinar les denúncies i proposar mesures?	X			
Correcció				
13. S'avalua la incidència del frau i es qualifica com a sistèmic o puntual?	X			
14. Es retiren els projectes o la part dels mateixos afectats pel frau i finançats o a finançar pel MRR?	X			

Persecució				
15. Es comuniquen els fets produïts i les mesures adoptades a l'entitat executora, a l'entitat decidora o a l'Autoritat Responsable, segons sigui procedent?	X			
16. Es denuncien, en els casos oportuns, els fets punibles a les Autoritats Públiques nacionals o de la Unió Europea o davant la fiscalia i els tribunals competents?	X			
Subtotal punts	64	0	0	0
Punts totals	64			
Punts màxims	64			
Punts relatius (punts totals/punts màxims)	1			

ANNEX III. DECLARACIÓ RESPONSABLE COMPLIMENT DE QÜESTIONARIS D'AUTOAVALUACIÓ DE L'ORDRE HFP/1030/2021 I L'ORDRE HFP/1031/2021

Amb l'ànim de donar compliment als requisits d'autoavaluació i identificació i anàlisi de riscos derivats de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència i l'Ordre HFP/1031/2021, de 29 de setembre, per la qual s'estableix el procediment i format de la informació a proporcionar per les Entitats del Sector Públic Estatal, Autonòmic i Local per al seguiment del compliment de fites i objectius i d'execució pressupostària i comptable de les mesures dels components del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència, se subscriu la present declaració responsable per part de la persona responsable de l'emplenament del qüestionari acompanyat.

D'acord amb l'anterior, el sotasignat declara:

PRIMER.- Que el qüestionari d'autoavaluació i que la informació elaborada, o que pugui elaborar-se, per part del declarant, ha estat o, en el seu cas, serà emplenada amb rigorositat i objectivitat.

SEGON.- Que qualsevol omissió o falsedat manifestada pot suposar l'exigència per part de les Autoritats nacionals i/o comunitàries de responsabilitats a TMB. Per consegüent, la inclusió d'informació falsa, o la seva omissió deliberada, podrà suposar l'aplicació de mesures disciplinàries o d'una altra índole per part de TMB.

A Barcelona, a de de 20.... .

Nom:

Càrrec:

Signatura:

ANNEX IV. INFORMACIÓ A TENIR EN COMPTE EN LA CONFECCIÓ DEL MAPA DE RISCOS

L'elaboració del mapa de riscos és una de les mesures de prevenció que es proposa i que es completa amb les mesures de detecció vinculades als indicadors o banderes vermelles. Part d'una autoavaluació que identifica els riscos específics, el seu impacte i la probabilitat que ocorrin tenint en compte els controls que existeixen en TMB i, si aquests no fossin suficients per a considerar que el nivell de risc és acceptable, proposa controls o mesures addicionals. Serà revisat de manera periòdica.

1.- EN MATÈRIA DE CONTRACTACIÓ

Riscs
1.- Risc de conflictes d'interessos
2.- Risc de limitació de concurrència
3.- Risc d'afavorir a determinats licitadors
4.- Risc de falta d'objectivitat en la valoració de les ofertes
5.- Risc de tenir en compte sol aspectes econòmics
6.- Risc de rebre i/o pagar prestacions que no s'ajusten a les condicions estipulades en el contracte
7.- Risc d'incórrer en falsedat documental
8.- Risc de no exigir responsabilitats per incompliments contractuals
Altres

2.- EN MATÈRIA DE SUBVENCIONS

Riscs
1.- Risc de limitació de concurrència
2.- Risc de tracte discriminatori en la selecció dels beneficiaris
3.- Risc de conflicte d'interessos
4.- Risc d'ús dels fons a finalitats diferents de les establertes
5.- Risc de doble finançament
6.- Risc de falsedat documental
7.- Risc d'incomplir amb les obligacions de comunicació i informació
8.- Risc de no complir amb els requisits d'inspecció, seguiment i control.

3.- EN MATÈRIA DE CONVENIS.

Riscs
1.- Risc d'eludir el procediment de contractació mitjançant la signatura de convenis.
2.- Risc de tracte discriminatori en la selecció dels beneficiaris
3.- Risc de conflicte d'interessos
4.- Risc d'ús dels fons a finalitats diferents de les establertes
5.- Risc de doble finançament
6.- Risc de falsedat documental
7.- Risc d'incomplir amb les obligacions de comunicació i informació
8.- Risc de no complir amb els requisits d'inspecció, seguiment i control

4.- EN MATÈRIA DE GESTIÓ ECONÒMICA I PATRIMONIAL

Riscs
1.- Risc de no aplicar de manera adequada la supervisió en les funcions de comptabilitat, recaptació i control
2.- Risc d'incomplir els plans economicofinancers
3.- Risc de no controlar la veracitat de les dades que se sol·liciten als externs
4.- Risc de no atendre els informes tècnics o jurídics emesos pels responsables de les àrees a les quals pertanyen els projectes
5.- Risc de realitzar objeccions suspensives sense justificació adequada
6.- Risc de paralització de la contractació i l'execució dels fons sense justificació adequada
7.- Risc d'incomplir amb les obligacions de comunicació i informació
8.- Risc de no posar a la disposició dels responsables de la contractació de manuals de processos que facilitin la tramitació dels contractes i la seva posterior supervisió i control
9.- Risc d'utilitzar de manera abusiva les bestretes de caixa fixa o pagaments a justificar
10.- Risc de no portar una comptabilitat separada dels projectes finançats amb els fons europeus
11.- Risc de no complir amb els requisits de tramitació dels fons com la retenció del pressupost corresponent per al pagament de l'IVA
12.- Risc d'incomplir el període de pagament a incomplidors
13.- Risc d'incomplir la prelación de pagaments de TMB

En totes les activitats que es desenvolupin en el marc de gestió del PRTR caldrà tenir en compte les següents referències:

- Òrgan o persona responsable del seguiment del PRTR
- Controls existents
- Es documenta el control?
- Quin grau de confiança ofereix el control?
- Pròxim control previst

EXEMPLES DE BANDERES VERMELLES

Amb caràcter general:

- La falta de sistematització en la planificació.
- L'absència de manuals de procediment.
- La poca claredat en la distribució de competències.
- L'absència de traçabilitat en versions d'informes.

En els plecs rectors del procediment per a obtenir un licitador:

- Presentació d'una única oferta o nombre anormalment baix de proposicions optant a la licitació.
- Extraordinària similitud entre els plecs rectors del procediment i els productes o serveis del contractista guanyador; formalització de queixes d'altres licitadors.
- Plecs amb prescripcions més restrictives o més generals que les aprovades en procediments previs similars.
- Plecs amb clàusules inusuals o poc raonables.
- El poder adjudicador defineix un producte d'una marca concreta en lloc d'un producte genèric.
- Establiment de qualsevol clàusula limitativa de la concurrència sense justificació (reforçada) alguna.

En les licitacions col·lusòries:

- L'oferta guanyadora és massa alta en comparació amb els costos previstos, amb les llistes de preus públiques, amb obres o serveis similars o mitjanes de la indústria, o amb preus de referència del mercat.

- Tots els licitadors ofereixen preus alts de forma continuada.
- Els preus de les ofertes baixen bruscament quan nous licitadors participen en el procediment.
- Els adjudicataris es reparteixen/alternen per regió, tipus de treball, tipus d'obra;
- L'adjudicatari subcontracta als licitadors perdedors.
- Patrons d'ofertes inusuals (per exemple, les ofertes tenen percentatges exactes de rebaixa, l'oferta guanyadora està just sota el llindar de preus acceptables, s'ofereix exactament al pressupost del contracte, els preus de les ofertes són massa alts, massa pròxims, molt diferents, nombres rodons, incomplets, etc.).

Conflicte d'interessos:

- Favoritisme inexplicable o inusual cap a un contractista o venedor en particular.
- Acceptació continua d'alts preus i treball de baixa qualitat, etc.
- Empleat encarregat de contractació no presenta declaració de conflicte d'interès o ho fa de manera incompleta.
- Empleat encarregat de contractació declina ascens a una posició en la qual deixa de tenir a veure amb adquisicions.
- Empleat encarregat de contractació sembla fer negocis propis pel seu costat.
- Socialització entre un empleat encarregat de contractació i un determinat proveïdor de serveis o productes.
- Augment inexplicable o sobtat de la riquesa o nivell de vida de l'empleat encarregat de contractació.

Manipulació de les ofertes presentades:

- Formalització de queixes dels licitadors.
- Falta de control i inadequats procediments de licitació.
- Indicis de canvis en les ofertes després de la recepció.
- Ofertes excloses per errors.
- Licitador capacitat descartat per raons dubtoses.
- El procediment no es declara desert i torna a convocar-se malgrat que es van rebre menys ofertes que el número mínim requerit.

Fraccionament de la despesa:

- S'aprecien dos o més adquisicions amb similar objecte efectuades a idèntic adjudicatari per sota dels límits admesos per a la utilització de procediments

d'adjudicació directa o dels llindars de publicitat o que exigirien procediments amb majors garanties de concurrència.

- Separació injustificada de les compres, per exemple, contractes separats per a mà d'obra i materials, estant tots dos per sota dels llindars de licitació oberta.
- Compres seqüencials just per sota de llindars d'obligació de publicitat de les licitacions.

ANNEX V. MODEL DECLARACIÓ D'ABSÈNCIA DE CONFLICTE D'INTERESSOS (DACI)

Expedient:

Contracte/subvencions:

A fi de garantir la imparcialitat en el procediment de contractació/subvenció a dalt referenciat, el/els sotassinat/s, com a participant/s en el procés de preparació i tramitació de l'expedient, declara/declaren:

Primer. Estar informat/s del següent:

1. Que l'article 61.3 «Conflicte d'interessos», del Reglament (UE, Euratom) 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol (Reglament financer de la UE) estableix que «existirà conflicte d'interessos quan l'exercici imparcial i objectiu de les funcions es vegi compromès per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol motiu directe o indirecte d'interès personal.»

2. Que l'article 64 «Lluita contra la corrupció i prevenció dels conflictes d'interessos» de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes del Sector Públic, té la fi d'evitar qualsevol distorsió de la competència i garantir la transparència en el procediment i assegurar la igualtat de tracte a tots els candidats i licitadors.

3. Que l'article 23 «Abstenció», de la Llei 40/2015, d'1 octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic, estableix que hauran d'abstenir-se d'intervenir en el procediment «les autoritats i el personal al servei de les Administracions en els qui es donin algunes de les circumstàncies assenyalades en l'apartat següent», sent aquestes:

- a) Tenir interès personal en l'assumpte de què es tracti o en un altre en la resolució del qual pogués influir la d'aquell; ser administrador de societat o entitat interessada, o tenir qüestió litigiosa pendent amb algun interessat.
- b) Tenir un vincle matrimonial o situació de fet assimilable i el parentiu de consanguinitat dins del quart grau o d'afinitat dins del segon, amb qualsevol dels interessats, amb els administradors d'entitats o societats interessades i també amb els assessors, representants legals o mandataris que intervinguin en el procediment, així com compartir despatx professional o estar associat amb aquests per a l'assessorament, la representació o el mandat.

- c) Tenir amistat íntima o enemistat manifesta amb alguna de les persones esmentades en l'apartat anterior.
- d) Haver intervingut com a perit o com a testimoni en el procediment de què es tracti.
- e) Tenir relació de servei amb persona natural o jurídica interessada directament en l'assumpte, o haver-li prestat en els dos últims anys serveis professionals de qualsevol tipus i en qualsevol circumstància o lloc.

Segon. Que no es troba/n culpable/s en cap situació que pugui qualificar-se de conflicte d'interessos de les indicades en l'article 61.3 del Reglament Financer de la UE i que no concorre en el seu/s persona/s cap causa d'abstenció de l'article 23.2 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic que pugui afectar el procediment de licitació/concessió.

Tercer. Que es compromet/n a posar en coneixement de l'òrgan de contractació/comissió d'avaluació, sense dilació, qualsevol situació de conflicte d'interessos o causa d'abstenció que doni o pogués donar lloc a aquest escenari.

Quart. Conec que, una declaració d'absència de conflicte d'interessos que es demostrï que sigui falsa, implicarà les conseqüències disciplinàries, administratives i/o judicials que estableixi la normativa d'aplicació.

(Data, nom i cognoms, càrrec i signatura)

ANNEX VI. DECLARACIÓ D'ABSÈNCIA DE CONFLICTE D'INTERESSOS PER A TERCERS

Model Contractista-Subcontractista/Beneficiari de subvencions

Expedient:

Documentació: subvenció/contracte

DECLARA

Primer: Estar informat/a dels compromisos adquirits per a garantir el compliment rigorós i estricte de tots els requisits establerts en el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència, i, en particular, d'una manera destacada les polítiques d'integritat i Pla de Mesures Antifrau de TMB.

Segon: Que, segons el que s'estableix en el Pla, manifesta no estar culpable en cap de les situacions identificades com a susceptibles de motivar l'aparició d'un conflicte d'interessos o de generar una causa d'abstenció amb la/s persona/s responsable/s o empleat/a/s del respectiu expedient, expressament:

- a) Tenir un vincle matrimonial o situació de fet assimilable i el parentiu de consanguinitat dins del quart grau o d'afinitat dins del segon.
- b) Compartir despatx professional o estar associat amb aquests per a l'assessorament, la representació o el mandat.
- c) Tenir amistat íntima o enemistat manifesta.
- d) Haver intervingut com a perit o com a testimoni en el procediment de què es tracti.
- e) Tenir relació de servei o haver-li prestat en els dos últims anys serveis professionals de qualsevol tipus i en qualsevol circumstància o lloc.

Tercer. Que es compromet a posar en coneixement de Comissió d'Ètica de TMB, sense dilació qualsevol risc de conflicte d'interessos o qualsevol altra circumstància o situació rellevant a l'efecte de la prevenció i detecció del frau i la corrupció.

Quart. Conec que, una declaració d'absència de conflicte d'interessos que es demostrï que sigui falsa, implicarà les conseqüències disciplinàries, administratives i/o judicials que estableixi la normativa d'aplicació.

(Data, nom i cognoms, càrrec i signatura)